Germanii sudeți cer alipirea la Reich

— Proclamația d-lui Henlein —

Serviciul telegrafic special al ziarului „Universul"

Praga, 15 (Radio Central). — D. Henlein, președintele partidului, a lansat următoarea proclamație către germanii sudeți:

„Compatrioți!

Fiind sigur de încrederea voastră și conștient de responsabilitatea mea, constat în fața întregii opinii mondiale că, în urma punerii în acțiune a mitralierelor, automobilelor blindate și tankurilor împotriva poporului german din Sudeți lipsit de apărare, sistemul de asuprire cehoslovac atinge punctul culminant. Prin această procedare, poporul ceh a demonstrat în fața lumii întregi că o viață comună cu el, în cadrul aceluași stat, a devenit definitiv imposibilă.

Experiențele unei dominațiuni prin forță care a durat 20 de ani și mai ales gravele incidente din ultimele zile mă obligă să declar că:

1. In 1919 am fost constrânși să intrăm în statul cehoslovac împotriva voinței noastre și fără a ne putea folosi de dreptul de autodeterminare, care fusese promis în termenii cei mai formali.

2. Fără a fi renunțat vreodată la dreptul de autodeterminare, ne-am străduit, cu prețul celor mai grele sacrificii, să asigurăm existența noastră în statul cehoslovac.

3. Toate silințele noastre, pentru a determina poporul ceh și pe conducătorii săi responsabili la un compromis cuminte și drept, au dat greș din cauza neîmpăcatei voințe de distrugere pe care am întâmpinat-o.

Germani sudeți! In ceasul acesta de durere, mă prezint în fața voastră, în fața poporului german întreg și în fața lumii civilizate și declar: Voim să trăim ca germani liberi, vrem să avem din nou pace și muncă în patria noastră, vrem să revenim la Reich. Dumnezeu să binecuvinteze lupta noastră dreaptă".

S'a deschis acțiune publică împotriva d-lui Henlein

In urma comunicatului partidului germanilor sudeți și a proclamației d-lui Henlein, parchetul general din Praga a deschis acțiune publică împotriva d-lui Henlein în baza art. 1 din legea pentru siguranța republicii.

Acest articol prevede că acela care va încerca prin forță să deslipească regiuni din republica cehoslovacă va fi pedepsit cu 5 până la 20 ani carceră, iar în caz de circumstanțe agravante, cu carceră pe viață.

❖

Ziarul ceh „A-Zet" anunță că un mandat de arestare a fost lansat contra d-lui Konrad Henlein și contra conducerii partidului german sudet.

O confirmare oficială a acestei știri lipsește.

Alt comunicat al partidului germanilor sudeți

Partidul germanilor sudeți a publicat azi la Asch următorul comunicat:

„Șefii partidului germanilor sudeți, întruniți la Asch, constată, în fața lumii întregi, și deplin conștienți de responsabilitatea lor, că democrația cehă a lăsat în mod definitiv să-i cadă masca ipocrită.

Femei și copii fără apărare, sute de morți și de răniți grav o acuză. Sub pretexte de umanitarism, se asasinează și se jefuește.

Ceeace se petrece azi în inima Europei nu poate fi comparat decât cu atrocitățile bolșevice din Spania.

Germanii sudeți, prin glasul conducătorilor lor populari, constată în fața lumii întregi că au căutat până în ultima clipă să găsească o soluție pacifică. Totuși, guvernul ceh a respins toate cererile d-lui Henlein.

Date fiind condițiile ce domnesc pe teritoriul cehoslovac, este firesc ca germanii sudeți să apere prin toate mijloacele viața lor și a familiilor lor în contra hoardelor care asasinează și jefuesc".

❖

Comitetul ministrilor politici cehoslovaci a luat cunoștință de acest comunicat și lucrează în acest moment la întocmirea răspunsului guvernului.

Consfătuirile guvernului din Praga

Miniștrii politici au ținut azi două ședințe. Prima la ora 4, sub președinția d-lui Hodza, iar a doua la ora 5, sub președinția d-lui Beneș. In ședința doua s'a examinat situația creiată în urma plecării fruntașilor henleiniști din Praga. S'au luat diferite măsuri în legătură cu situația actuală.

INCHIDEREA SESIUNII PARLAMENTULUI

D. Beneș, președintele republicii, a declarat în același timp sesiunea de vară a parlamentului închisă pe ziua de 16 Septembrie. Această măsură este în conformitate cu dispozițiunile constituției și nu înseamnă o dizolvare a parlamentului. Măsura a fost luată spre a se evita o complicare a situației dacă deputații henleiniști sau comuniști ar fi cerut convocarea parlamentului.

❖

Starea de asediu a fost extinsă asupra altor cinci districte și anume: Liberec, Șliknov, Rumburk, Vansdorf și Chomutov. Starea de asediu este astfel decretată în 16 districte.

❖

Reprezentanții băncilor cehoslovace și germane au hotărît că depunerile să fie plătite în condițiunile în cari au fost depuse. Acest fapt nu înseamnă un moratoriu, ci numai o respectare riguroasă a condițiunilor în cari s'au depus banii. Măsura aceasta a fost luată spre a se evita un asalt asupra băncilor.

Alt incident in regiunea sudeților

In cursul nopții de 14/15 s'au petrecut numeroase incidente în regiunea germanilor sudeți, în cursul cărora un jandarm a fost ucis.

Astfel, la Hora Svateho, un jandarm a încercat să aresteze pe un biciclist suspect, care însă a tras mai multe focuri de armă, omorînd pe jandarm și rănind pe un soldat și un civil ceh. Biciclistul a reușit apoi să dispară.

La Vernerice, în districtul Tesin, 70 henleiniști au atacat postul de jandarmi, maltratând doi funcționari cehi.

La Beniovnad, 2000 germani sudeți au tăiat firele telefonice, au atacat comisariatul de poliție și au rănit câțiva polițiști.

La Cheb, un polițist a somat pe un suspect să se oprească dar acesta a fugit. Polițistul a tras asupra lui, rănindu-l ușor.

La Varnsdorf, 2000 persoane au încercat să treacă frontiera în Germania, dar au fost împiedicate, fără a se produce vreun incident.

In cursul nopții, poliția a arestat la Jindrichov doi henleiniști, cari au tras dela o fereastră asupra polițiștilor. Pentru același motiv au fost arestate 14 persoane la Oberhof, din Opava.

Partidul germanilor sudeți a declarat grevă generală

Partidul germanilor sudeți a declarat azi greva generală în regiunile locuite de germani. Greva generală n'a reușit până acum întrucât muncitorii cehi și germanii social-democrați precum și sindicatele muncitorești fără culoare politică, s'au declarat împotriva grevei.

Ziarele și revistele henleiniste cari și-au încetat apariția, sunt acum tipărite în tipografii clandestine și răspândite în secret și [illegible] în rândurile populației sudete. Ziarele conțin [illegible] nemaipomenite împotriva guvernului din Praga, denaturează faptele și publică diferite știri din Germania, cu scopul de a mări și mai mult agitația germanilor sudeți împotriva Cehoslovaciei.

La Praga au sosit azi numeroase trenuri din regiunea germanilor sudeți, arhipline cu refugiați. Este vorba de locuitori cehi, evrei și germani social-democrați, cari s'au refugiat la Praga de teama teroarei deslănțuită de teroriști.

Reprezentanții partidului autonomist slovac în audiență la d. Beneș

Praga, 15 (Radio-Central). — D. Beneș, președintele republicii, a primit azi d. a. în audiență o delegație a partidului autonomist slovac, condusă de d. Tiso.

Se atribue o deosebită importanță acestui fapt, întrucât partidul autonomist a dovedit astfel că rămâne credincios republicii cehoslovace și că nu urmează politica sângeroasă inaugurată de partidul henleinist.

D. Beneș a discutat cu delegația slovacă asupra posibilităților rezolvării problemei slovace. Tratativele vor continua.

Cehoslovacia respinge ideea plebiscitului

Praga, 15 (Radio-Central). — Intrevederea dintre d-nii Chamberlain și Hitler a provocat agitație în atmosfera politică oarecum liniștită din Praga.

Cercurile politice cehoslovace exprimă ferma convingere că convorbirea dintre d-nii Chamberlain și Hitler nu va avea ca țintă nimic din ceeace ar putea fi în contrazicere cu integritatea și suveranitatea Cehoslovaciei.

In schimb, în rândurile populației domnește o mare neîncredere în această privință. „Oamenii de pe stradă" pot fi auziți spunând: Vom lupta până la limită".

Ziarele cehoslovace ocupându-se deasemenea atât de ultimele pretenții ale partidului germanilor sudeți, cât și de întrevederea dela Berchtesgaden, reproduc cuvintele cunoscute ale d-lui Mussolini că „Asupra frontierelor nu se discută, ci se luptă". Toate ziarele cehoslovace declară că un plebiscit este o imposibilitate. Aceasta nu este numai părerea ziarelor și a cercurilor politice și guvernamentale, ci a tuturor claselor populației cehoslovace.

Semnificativ pentru această atmosferă, care reprezintă ferma hotărâre a populației cehoslovace de a apăra până în extrem actuala formă a statului, este un articol publicat de ziarul „Telegraph", în care se spune printre altele următoarele:

„Un plebiscit este o imposibilitate. In aceste timpuri, când mulțimea a fost fanatizată, cei cari și-au păstrat judecata vor fi expuși unei terori spirituale și fizicești în cazul unui plebiscit, care din aceste motive nu va putea arăta voința adevărată a poporului. Afară de aceasta, nu se poate face un plebiscit, fiindcă e în contrazicere cu constituția cehoslovacă și nici un deputat ceh sau slovac nu va vota în favoarea unui plebiscit sau pentru modificarea constituției. Un plebiscit este o imposibilitate, fiindcă ar amenința securitatea statului cehoslovac, deoarece toate fortificațiile ridicate la frontieră cu atâtea jertfe se află în regiunea germanilor sudeți și dacă aceasta va fi cedată, atunci Cehoslovacia rămâne la dispoziția unui stat vecin de atâtea ori mai puternic. Toate aceste motive sunt cunoscute de întreaga lume diplomatică. Un plebiscit va însemna o luptă, o luptă pentru viața poporului cehoslovac. Orice observator străin care s'ar plimba pe străzile capitalei cehoslovace va putea constata că aceasta este părerea populației Cehoslovaciei, cât și a germanilor democrați. Din aceste motive, este clar că la Praga există o anumită agitație, din cauza știrilor răspândite în străinătate asupra posibilităților ținerii unui plebiscit.

Greva proclamată de henleiniști n'a reușit

Praga, 15 (Radio-Central) — Poziția internă a guvernului s'a întărit în cursul zilei de azi, deoarece în urma măsurilor luate, autoritatea statului, ordinea și liniștea au fost restabilite.

Greva generală proclamată de partidul germanilor sudeți a fost respinsă de muncitorimea sudetă.

Cercurile guvernamentale arată că două dintre cele mai mari sindicate muncitorești germane s'au declarat împotriva grevei.

Uniunea sindicatelor germane invită, printr'un manifest adresat membrilor săi, să se prezinte la lucru și condamnă în termeni severi încercarea de a deslănțui greva generală.

In același timp, patronii henleiniști sunt făcuți răspunzători pentru urmările cauzate prin închiderea fabricilor sub pretextul proclamării grevei generale.

Nicio disensiune in sânul cabinetului cehoslovac

Praga, 15 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" transmite:

In cercurile competente se desmint categoric toate svonurile privitoare la unele disensiuni din sânul cabinetului cehoslovac și în deosebi acele svonuri care pretind că doi miniștri ar avea de gând să demisioneze.

In cercurile competente se subliniază că în cursul ședinței de azi a consiliului de miniștri toate hotărîrile au fost luate în unanimitate.

❖

Praga, 15 (Rador). — *Ziarul „Lidove Noviny" publică un articol în care spune între altele:*

„Răbdarea noastră a ajuns la capăt. Niciun guvern cehoslovac nu se poate gândi la plebiscit. Apărându-ne frontierele împotriva dușmanilor interni și externi, apărăm totodată și frontierele Franței. Și noi suntem aliați prețioși pentru Franța și Marea Britanie.

Am ascultat sfaturile amicilor noștri, dar nu putem merge mai departe cu concesiunile, căci ar însemna să dislocăm cu bună știință și de bună voie republica. Ministrul Bechyne a spus că nu vom mai înainta nici cu un milimetru în concesiunile noastre. Această declarație, care angajează răspunderi, trebue să fie înțeleasă nu de inamicii noștri, ci de amicii noștri".

Desminţirea unor pretinse arestări

Praga, 15 (Rador). — Un comunicat al agenției Ceteka declară lipsită de orice temei știrea din sursă germană după care poliția de stat cehoslovacă ar fi arestat mai mulți deputați și funcționari henleiniști cari ar fi fost trimiși în fața tribunalului marțial.

Cum în aceiași știre se afirmă că printre cei arestați se află și deputatul sudet Kunzel, agenția Ceteka subliniază că biroul de presă sudet din Cheb a anunțat că deputatul Kunzel se află printre membrii delegației sudete care asistă la întrevederea d-lui Henlein cu membrii misiunii Runciman.

Singura persoană la care se referă știrea din sursă germană poate fi aceea care a fost arestată eri într'un hotel din Cheb. Tribunalul urmează să hotărască dacă această persoană va fi judecat sau nu de Curtea marțială

Partidul germanilor sudeți va fi dizolvat

Praga, 15 (Rador). — Corespondentul agenției „Stefani" transmite:

Un comunicat oficial anunță că, în urma apelului de azi al d-lui Henlein și în urma comunicatului lansat de conducerea partidului sudet, un mandat de arestare a fost lansat contra d-lui Henlein, ca și contra membrilor dela conducerea partidului.

Guvernul a hotărît să dizolve partidul germanilor sudeți.

Cehoslovacia n'a mobilizat

Praga, 15 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" transmite:

In cercurile oficiale se desminte categoric știrea răspândită de posturile de radio germane, anunțând mobilizarea armatei cehoslovace.

Sokolii se pun la dispoziția guvernului

Praga, 15 (Rador). — Biroul central al federației sokolilor, organizație care cuprinde peste 800.000 de membri, a comunicat guvernului că sokolii sunt gata să se pună la dispoziția sa în caz de nevoe.

Uniunea sindicatelor socialiste germane publică un apel în care osândește manevrele partidului sudet, care au provocat greva generală în anumite districte. Apelul subliniază că această măsură va reuși numai să agraveze situația economică și invită pe toți membrii organizației să-și continue munca în liniște.

Un comunicat oficial semnalează că la Schwaderbach ordinea este menținută de patru patrule de „Ordner", înarmați cu carabine.

Comunicatul adaugă: „Majoritatea incidentelor de azi a avut un caracter trecător și autoritățile au reușit să restabilească ordinea".

5000 germani sudeți refugiați in Germania

Berlin, 15 (Rador). — Agenția D. N. B. transmite:

Numărul germanilor sudeți care au trebuit să se refugieze pe teritoriul german, se ridică acum la 5000.

In cursul zilei de Joi numărul lor a mers crescând. In mai multe localități de frontieră numeroase familii au sosit după ce stătuseră câteva zile ascunse prin pivnițe, fără să mănânce, deoarece pe străzi împușcăturile erau în toi. Refugiații sunt foarte abătuți și într'o stare de mizerie completă. Ei au părăsit totul pentru a-și mântui viața.

Ziarul „Zittauer Morgenzeitung", care apare în localitatea Zittau, dela frontiera germană, declară că în lagărul de refugiați ai acestui oraș se află mai ales sudeți venind din Reichenberg, Deutsch-Gabel, Warnsdorf și Zwickau, din Boemia. In majoritate sunt tineri, care primiseră ordinul de chemare sub drapel pentru o dată foarte apropiată spre a fi trimiși contra compatrioților lor. In multe cazuri, jandarmii și soldații cehi au venit să-i caute și i-au luat cu ei în hainele de lucru, cu camioane militare, sub puternice escorte. Unii din aceștia au reușit să fugă, cu toate gloanțele pe care cehii le-au tras în urmărirea lor.

Printre refugiați se află și numeroși șefi regionali ai partidului german sudet, care se află sub un mandat de arestare cehoslovac.

❖

Berlin, 15 (Rador). — Ziarul „Erzgebirgische Generalanzeiger", care apare în orășelul Olbernhau, dela frontieră cehoslovacă, anunță că principele de Hohenlohe-Langenburg a părăsit castelul său dela Rothaus, în care nu mai departe decât acum câteva zile primea ca oaspete pe lordul Runciman, și s'a refugiat pe teritoriul german, sosind la Olbernhau, împreună cu soția sa, pentrucă — spune ziarul — dela vizita lordului Runciman era expus la amenințările cele mai grave.

Cehii din Germania vor fi ținuți ostatici

Londra, 16 (Rador). — *Corespondentul special al ziarului „Daily Mail" la Berchtesgaden anunță:*

In cercurile politice se afirmă că guvernul german va remite în curând guvernului din Praga o notă amenințând să aresteze un număr de cehi din Germania, care vor fi ținuți ostateci, în cazul când germanii sudeți din Cehoslovacia vor continua a fi atacați.

NU S'A EMIS MANDAT CONTRA D-LUI HENLEIN

Praga, 16 (Rador). — Corespondentul agenției Reuter transmite:

Cercurile autorizate declară că nu s'a emis mandat de arestare contra d-lui Henlein, președintele partidului germanilor sudeți.

Acesta se află în Bavaria.

Cum se prezintă situația la Egger

Berlin, 15 (Rador). — Agenția „D. N. B." transmite:

Comunicațiile telefonice între Egger și teritoriul Reichului sunt complet întrerupte de eri.

Egger este tot ocupat militărește.

O comunicație telefonică cu consulatul Germaniei din Egger nu poate fi obținută nici chiar dacă se cere legătura ultrarapidă.

Orașul este în cea mai mare efervescență în urma evenimentelor sângeroase de eri, dat fiind mai ales că automobilele blindate străbat necontenit străzile și se aude fără încetare bubuitul tunului.

Hotelurile Victoria și Wenzel, sediile principale ale partidului germanilor sudeți, au fost bombardate și eri și oferă un spectacol lamentabil. Zidurile sunt găurite, ferestrele sparte, porțile și ușile scoase din balamale de exploziile grenadelor de mână. S'ar crede că o ceată de devastatori au trecut prin camere. Nimic nu a fost uitat: mobilele au fost sfârâmate cu furie, divanele și fotoliile sfâșiate.

In cursul împușcăturilor de azi se pare că au căzut din nou numeroase victime. Nu se știe însă nimic exact în această privință, deoarece este primejdios să se încerce a se da știri, căci pretutindeni domnește amenințarea focurilor de armă.

Numeroase persoane s'au refugiat pe teritoriul german și descriu drama teribilă care s'a desfășurat Miercuri. Se declară că și consulatul german ar fi fost bombardat. Camera în care Konrad Henlein a negociat încă Marți cu colaboratorii lordului Runciman a fost distrusă de un obuz.

SCRISORI DIN ELVEȚIA

Situația economică dela sfârșitul primului semestru pe 1938

Dacă economia elvețiană a rezistat până aci la scăderea care s'a produs în situația mondială, a manifestat totuși oarecare efecte ale depresiunii care domnește în diferite țări, în deobște în ramurile care depind de economia externă.

Să examinăm, în mod rapid, principalele aspecte ale vieții economice elveține.

BILANȚUL SEMESTRIAL AL COMERȚULUI EXTERIOR

	Import	Export	Surplusul importului
Primul semestru 1936	541.7	396.2	145.5
„ „ 1937	929,7	578.9	350.8
„ „ 1938	781.4	618.4	163

Primul semestru al anului 1938 a pus astfel o sporire a exportului în raport cu acela din 1937. Aceasta se datorește totuși rezultatului primului trimestru. De-atunci, mișcarea ascendentă a exportului a slăbit oarecum și, pe luna Iulie, valoarea exportului a fost prima oară de doi ani, inferioară rezultatului corespunzător al anului precedent, cam cu 8 la sută. Rezultatele variază dela o ramură la alta. Exportul mașinilor, în primul rând, apoi acela al textilelor, și tot astfel al orlogeriei, înregistrează o scădere.

In industria construcției, situația a continuat să evolueze în mod favorabil, datorită îmbunătățirii situației generale. In timpul primului trimestru din 1938 s'au construit în cele 28 orașe mai importante din Elveția, 2430 de apartamente față de 1564, în perioada corespunzătoare din 1937.

Situația industriei se resfrânge în statistica șomajului. Numărul total al șomerilor a scăzut din nou: era de 48.658 la sfârșitul lui Iunie, adică cu 2172 mai puțin decât la sfârșitul lui Iunie 1937 și cu 26.469 mai puțin decât acum doi ani.

Căile ferate federale sunt și ele în vădit regres: pentru primele șase luni ale anului acesta, excedentul încasărilor din exploatare s'a ridicat la 42 milioane franci față de 54,7 milioane în timpul perioadei corespunzătoare din 1937. Aceasta se datorește scăderii traficului mărfurilor, în vreme ce traficul călătorilor a rămas aproape staționar. Administrația poștelor arată o ușoară scădere a veniturilor, în vreme ce administrația telegrafelor și telefoanelor înregistrează o ușoară îmbunătățire, în comparație cu primul semestru din 1937.

Cifrele de afaceri ale comerțului cu deamănuntul pot sluji întrucâtva ca indicator al situației pe piața internă. Pe primul semestru 1938 arată o îmbunătățire de 1 la sută față de prima jumătate a anului precedent.

Piața banului și a capitalului n'a variat aproape de loc și se distinge totdeauna prin marea sa lichiditate. In ultimul timp, francul elvețian a dat dovadă de o anumită fermitate, care se explică prin afluxul devizelor pentru turism. In buletinele sale săptămânale, Banca Elvețiană a încetat să indice separat aurul pe care-l deține în țară și aurul pe care-l are în depozit în străinătate. La principalele burse, s'au introdus recent câteva mari valori americane. Aceasta va favoriza achiziționarea acestor titluri de portofoliile elveține.

Explozia din gara Buzău

Un lucrător a suferit arsuri grave

Buzău, 15 Sept.

In gara locală s'a întâmplat astăseară, la ora 7, o puternică explozie, urmată de incendiu, în următoarele împrejurări:

Ion Matache, muncitor dela depozitul „Luceafărul", descărca o cisternă de benzină, având o lanternă în mână.

Voind să-și aprindă o țigară, și deschizând lanterna, benzina din cisternă a luat foc, cuprinzând și butoaele care se găseau în apropiere.

Focul, amenințând să ia proporții, a fost înștiințată secția de pompieri, care după o muncă încordată de două ore, a reușit să evite un adevărat dezastru.

Imprudentul lucrător s'a ales cu arsuri grave pe corp și a fost internat în spital.

Pagubele sunt însemnate.

Comisarul Fotescu, dela poliția gării, face cercetări

Noui cercetări despre țigani

Journal des Débats aduce noui contribuții la istoria țiganilor — romii de azi — arătând că, în al său *Thesaurus Geographicus*, Abraham Ortelius spunea despre *Gitani* în latinește:

„Se numește Zeugitana, după Pliniu cel bătrân, partea din Africa propriu zisă de unde ne-a venit această rasă pribeagă de nomazi cari rătăcesc prin toate ținuturile Europei, și pe cari italienii îi numesc *Zingani* sau *Zingari*, iar francezii le spun *boemi*. Ei își zic creștini și vorbesc o limbă particulară".

Ortelius, geograful regelui Filip II al Spaniei, a trăit de la 1527 la 1598.

D. Raul Meyer aduce, pe lângă nota de mai sus dată confratelui parizian și o citație de pe vremea lui Montaigne (1533-1592): „*Cinganos* au venit întâi în Europa noastră pe vremea strămoșilor și ei erau numiți *Gingan*, după numele provinciei *Chenaan*".

Părerile sunt, în definitiv, împărțite. Cu psihologia lor caracteristică s'a ocupat mai ales neuitatul poet și academician francez Jean Richepin, care a scris romane și poeme interesante despre țigani.

Ei nu sunt toți creștini. Cei din țara noastră se împart în mai multe categorii, dar cei mai temuți sunt zlătarii, iar cei mai pașnici, ștatornici pe locurile lor și oarecum mai civilizați sunt țiganii țișt boldeni.

De altfel, tendința lor actuală, în ce-i privește pe cei de la noi, este de a se contopi în masa mare românească, păstrându-și totuși tradițiile, dar renunțând la viața de nomad.

Se cunoaște mișcarea romilor, pornită încă de acum câțiva ani, dar care pare să nu fi dus la resultatul dorit. Cei mai cu neputință de asimilat sunt, desigur, zlătarii. Țigănimea are legături întinse pe tot globul pământesc și e condusă de un Voevod, ales dintre ei.

Lucrările acestea sunt îndeajuns de cunoscute, dar le reamintim spre întregirea relativă a celor susținute de *Journal des Débats*.

L. I.

Avion cu vapori?

Noui incercări de a introduce motorul cu vapori la avioane

Motorul cu vapori e destinat oare să revoluționeze aviația? Iată ce se întreabă cu drept cuvânt confratele *Le Jour-Echo de Paris*.

Se știe că motorul cu vapori n'a putut fi utilizat pe mașinile sburătoare din pricina greutății sale, mai lămurit din cauza raportului nefavorabil dintre greutatea și puterea lui, adică din pricina numărului de cai-vapori desvoltați pe kg.

Sunt însă cercetători cari au început să construiască motoare ușoare cu vapori, întrunind în același organ căldarea, motorul și condensatorul.

Acest nou motor are un foarte mare avantaj: randamentul său nu se micșorează pe măsură ce altitudinea sporește, căci pe motor nu-l privește presiunea, ci cantitatea de aer trecând pe la focar. Aerul rarifieat trece mai repede; transmiterea căldurii dela focar la pereții căldării este atunci mai bună.

E: istă în Statele Unite un model de avion cu vapori, ale cărui încercări par doveditoare. Și în Germania există un avion cu vapori al cărui plafon e de 14.000 metri, iar viteza, la această înălțime, e de 420 km. pe oră.

Franța are și ea un cercetător care construiește pe acest tărîm. Ar fi o mare nevoluție, în domeniul aviației, dacă, bineînțeles, încercările vor isbuti.

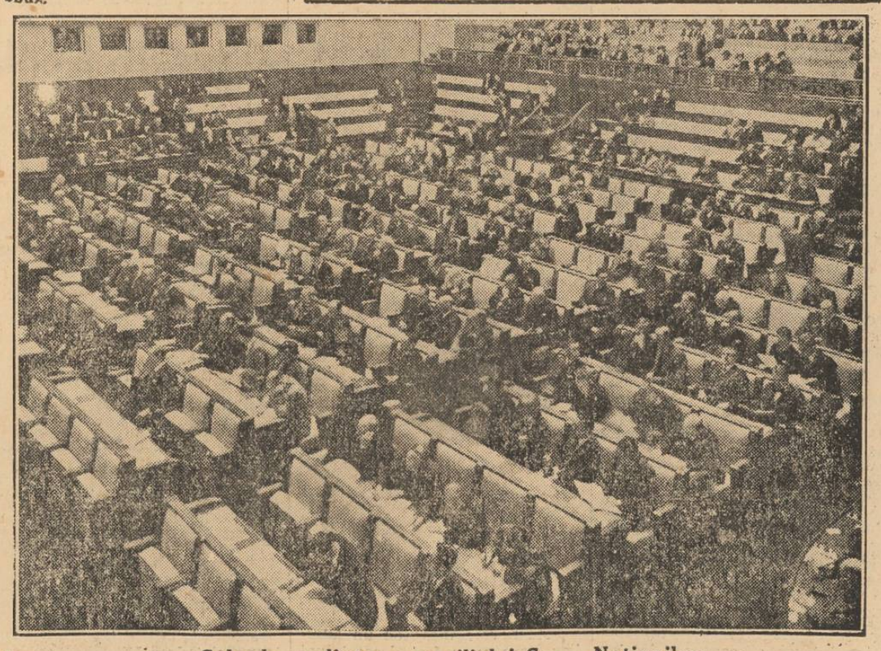

Sala de ședințe a consiliului Soc. Națiunilor